

Pedagogisch Beleid

De Speelhaven

Pedagogisch Beleid De Speelhaven, Januari 2018

Ineke Buijsman

Inhoudsopgave

Inleiding

- Hoofdstuk 1: Pedagogisch beleid 0 tot 4 jaar
- 1.1 Pedagogische visie
 - 1.2 De vier kerndoelen van de Wet Kinderopvang
- Hoofdstuk 2: Emotionele veiligheid
- 2.1 Wennen
 - 2.2 Het wenproces
- Hoofdstuk 3: Sociale- en persoonlijke competenties
- 3.1 Sociale competentie
 - 3.2 Persoonlijke competentie
 - 3.3 Vrij spel en activiteiten
 - 3.4 Binnen en buitenruimtes en materiaal
- Hoofdstuk 4: Overdracht van waarden en normen
- Hoofdstuk 5: De pedagogische kwaliteit
- 5.1 De methode 'Pedagogisch Actief'
 - 5.2 Het pedagogisch handelen
 - 5.3 Scholing en coaching van de pedagogisch medewerkers
- Hoofdstuk 6: Observeren en volgen van kinderen
- 6.1 Ieder kind een mentor
 - 6.2 Het volgen van kinderen
 - 6.3 Het kind-volg-systeem ZiKo-Vo
 - 6.4 Het kindportret bespreken met ouders
 - 6.5 Kinderen met opvallend gedrag
 - 6.6 Kinderen met een ontwikkelingsachterstand, ziekte of beperking
- Hoofdstuk 7: Samenwerking
- 7.1 Samenwerking met ouders
 - 7.2 Samenwerking met school
 - 7.3 Samenwerking in de wijk
- Hoofdstuk 8: Aanvullend beleid, regels en protocollen

- 8.1 De stamgroep
- 8.2 De beroepskracht-kind ratio
- 8.3 De drie-uurs regeling
- 8.4 Incidentele dagopvang
- 8.5 Medewerkers op het kinderdagverblijf
- 8.6 Het vier ogen principe
- 8.7 Achterwachtregeling
- 8.8 De meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Pedagogisch beleid De Speelhaven

Inleiding

De Speelhaven is een kleinschalig en kindvriendelijk kinderdagverblijf in Medemblik. Het is gesitueerd in de openbare basisschool De Meridiaan.

De Speelhaven bestaat uit één verticale groep van kinderen van 0 tot 4 jaar.

Op De Speelhaven bieden wij kinderen een veilige omgeving, waar ze volop uitdagingen vinden en alle mogelijkheden krijgen om te groeien. De kinderen worden begeleid door pedagogisch medewerkers die jarenlange ervaring hebben in de kinderopvang, hierdoor bieden wij een hoge pedagogische kwaliteit.

Door onze -bewust gekozen- kleinschaligheid zijn we erg betrokken bij kinderen en hun ouders. We werken met ouders samen, met betrekking tot de opvoeding van hun kinderen en daarom vinden we het erg belangrijk dat er een open en transparante communicatie is. Dit is zeer goed haalbaar, omdat de lijnen binnen ons kinderdagverblijf kort zijn.

Toekomstvisie

Kinderdagverblijf De Speelhaven is volop in ontwikkeling. Onze prioriteit ligt bij een goede organisatie en een hoge pedagogische kwaliteit. Op termijn willen wij ons ook gaan richten op kinderen met een VVE indicatie.

Hoofdstuk 1: Pedagogisch beleid 0-4 jaar

In dit pedagogisch beleidsplan beschrijven wij onze pedagogische visie en het pedagogisch beleid ten aanzien van het werken met kinderen in de leeftijdsgroep van 0 tot 4 jaar. Vanuit deze visie werken wij met de kinderen, hun ouders en onze samenwerkingspartners.

Kaders van ons pedagogisch beleid worden gevormd door de Wet kinderopvang, de Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (OKE) en de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK).

Het pedagogisch beleid van De Speelhaven is gebaseerd op de 4 kerndoelen van de Wet Kinderopvang en op het boek: 'Pedagogisch kader kindercentra 0 tot 4 jaar'.

1. Onze Pedagogische visie

Bij De Speelhaven staat het welbevinden van de kinderen centraal, we werken vanuit de behoeften en mogelijkheden van elk kind. In onze benadering van kinderen gaan wij uit van hun behoefte aan veiligheid en uitdaging; wij bieden ze geborgenheid en ruimte om zich te ontwikkelen.

Onze pedagogische uitgangspunten zijn:

Respect voor het kind

We hebben respect voor de eigenheid van elk kind. Elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. We nemen het kind serieus, volgen het kind en luisteren naar het kind. We letten op lichaamstaal en non verbale communicatie.

Emotionele veiligheid

We bieden het kind een emotioneel veilige omgeving, zodat het zich op zijn gemak voelt en de energie heeft om zich te ontwikkelen. Elk kind moet zich bij ons veilig en vertrouwd kunnen voelen en zichzelf kunnen zijn.

Positieve benadering

We stimuleren het kind om dingen te ontdekken en zich te ontwikkelen, door het aan te moedigen, dingen uit te leggen en te belonen. We zeggen niet de hele dag Nee tegen het kind.

Uitdagende omgeving

Kinderen ontdekken spelenderwijs de wereld om zich heen. De Speelhaven biedt hen een uitdagende omgeving. Kinderen krijgen gedurende de dag de mogelijkheden om vrij te spelen en er worden leuke en leerzame activiteiten aangeboden.

Samen spelen en ontwikkelen

Kinderen doen in een groep waardevolle ervaringen op met leeftijdsgenootjes. Ze maken samen plezier en leren van en met elkaar. We zien het als een belangrijke taak om de kinderen hierbij te begeleiden. Het kind ontwikkelt zich in contact met andere kinderen en de verzorgende volwassenen.

Elk kind is welkom

De Speelhaven staat open voor kinderen met een beperking, achterstand of ziekte. Voorwaarde is dat ons aanbod een meerwaarde moet hebben voor het kind, dat onze medewerkers in staat zijn de gewenste ondersteuning te bieden en dat de plaatsing van het kind geen nadelige gevolgen heeft voor de groep.

Samenwerking met ouders

In het werken met kinderen zijn ouders een onmisbare schakel. Zij zijn partner in opvoeden. De Speelhaven vindt het belangrijk om samen te werken met ouders.

1.2 De vier kerndoelen van de Wet Kinderopvang

Het pedagogisch beleid van De Speelhaven sluit aan bij de 4 kerndoelen zoals die worden geformuleerd in de Beleidsregels Kwaliteit Kinderopvang en in het Pedagogisch kader.

In de hoofdstukken twee, drie en vier werken wij deze vier kerndoelen verder uit.

We bieden de kinderen:

1. Emotionele veiligheid
2. Ontwikkeling van sociale competentie
3. Ontwikkeling van persoonlijke competentie
4. Overdracht van waarden en normen

Hoofdstuk 2: Emotionele veiligheid

De Speelhaven heeft veel oog voor de emotionele veiligheid van kinderen. Als kinderen zich veilig en op hun gemak voelen, hebben ze de energie om te spelen en zich te ontwikkelen.

De Speelhaven is gezellig, klein en overzichtelijk, want het kinderdagverblijf bestaat slechts uit één verticale groep en we werken met een klein team.

Het kind ziet daardoor steeds dezelfde vertrouwde gezichten. De kinderen blijven voor lange tijd in dezelfde groep met vaste leidsters en kinderen. De pedagogisch medewerkers kennen de kinderen en gaan op een positieve en ondersteunende manier met de kinderen om. Zij bieden een fijne sfeer in de groep, zodat kinderen zich geborgen voelen en plezier hebben in het spelen met elkaar.

Op onze groep wordt gewerkt met een vast dagritme en herkenbare overgangsmomenten, dit geeft rust en duidelijkheid voor kinderen. Er zijn momenten voor vrij spel, eten, drinken en slapen en er is tijd voor activiteiten binnen en buiten. We werken regelmatig in kleine groepjes en de activiteiten worden aangepast aan de leeftijd van de kinderen. Voor de hele kleintjes is er voldoende aandacht en zorg, we volgen daarbij het ritme van het individuele kind.

De ruimte is ingericht met voldoende hoekjes waar kinderen kunnen spelen of zich even kunnen terugtrekken. Voor de baby's is er een box waar zij veilig kunnen spelen, zonder dat zij door de andere kinderen onder de voet worden gelopen. De box staat zo in de ruimte dat pedagogisch medewerkers de box goed kunnen zien en de baby's oogcontact kunnen maken met kinderen en leidsters.

Op De Speelhaven werken wij vanuit een positieve benadering van kinderen, maar ook hanteren we een klein aantal duidelijke regels, die wij uitleggen aan de kinderen.

Dit geeft de kinderen houvast en structuur. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat kinderen zich veilig voelen bij elkaar door kinderen te begeleiden bij het samen spelen, te helpen met het oplossen van conflictjes en door hen te leren om rekening te houden met elkaar.

Onze pedagogisch medewerkers hebben regelmatig contact met de ouders. Aan het eind van de dag vertellen zij ouders wat zij het kind hebben zien doen, die dag. Hier kunnen ouders thuis weer over napraten, hierdoor merkt het kind dat er een verbinding is tussen thuis en kinderdagverblijf.

2.1 Wennen

Het wennen van kinderen aan de opvang is een belangrijk aandachtspunt. Naarmate een kind beter heeft kunnen wennen, zal het verblijf op de groep goed verlopen. Vooral jonge kinderen moeten wennen aan het feit dat hun ouders gedurende (een deel van) de dag niet in hun buurt zullen zijn. Het kind zal moeten wennen aan nieuwe gezichten, andere kinderen en een nieuwe omgeving. Kinderen hebben tijd nodig om zich aan te passen aan deze veranderingen. Zelfs een jonge baby moet wennen aan een ander bedje, andere geluiden en vreemde gezichten. Niet alleen kinderen moeten wennen, maar ook ouders moeten wennen dat zij gedurende (een deel van) de dag niet bij hun kind(eren) zijn. We vinden het belangrijk dat ouders vertrouwen krijgen in het Kinderdagverblijf en in de pedagogisch medewerkers.

2.2 Het wenproces

Om het wenproces positief te laten verlopen hanteren we de volgende procedure en afspraken met ouders.

- Het intakegesprek vindt plaats voor de datum van de plaatsing en het ingaan van de wen-periode.
- In het intakegesprek worden met ouders wenafspraken gemaakt. Als dit nog niet is gebeurd tijdens het intake gesprek, dan zal de pedagogisch medewerker de ouders uiterlijk een maand van tevoren bellen om een wenafpraak te maken.
- Voordat het kind officieel start, (maximaal 2 weken van te voren) komt het kind twee dagdelen wennen bij de Speelhaven.
- Een dagdeel kan zowel de ochtend als de middag zijn. De ochtend van 9.00 – 12.00 uur en de middag van 13.00–16.00 uur. We stemmen de tijden af met ouders
- Er wordt zoveel mogelijk gewend op de afgesproken plaatsingsdagen. In sommige gevallen kan hier van worden afgeweken als dat een voorkeur is van de ouders.

- De wenperiode en het aantal wenmomenten wordt afgestemd op de individuele behoefte van het kind. In overleg met de ouders kan het wenproces aangepast worden.
- De ouder(s) breng(t)(en) het kind voor de eerste wendagdeel. Vooraf heeft de ouder een kort informatief gesprek met de pedagogisch medewerker. Eventuele veranderingen sinds het intakegesprek kunnen hier besproken worden.
- De ouder komt aan het einde van het wendagdeel het kind zelf weer halen, tenzij anders afgesproken. Belangrijk is om dit te plannen voordat andere ouders hun kinderen komen halen. Zo kan er een goede en rustige overdracht plaatsvinden.

Een goede wenperiode is erg belangrijk om de sociaal-emotionele veiligheid van een kind te waarborgen. De Speelhaven hecht veel waarde aan een goede start van kinderen, daarom hebben de pedagogisch medewerkers extra aandacht voor het kind die komt wennen.

Aan de volgende dingen wordt gedacht:

- Voor de wenperiode wordt afgesproken wie van de pedagogisch medewerkers de mentor zal worden van het kind en wie op de wendagen extra zorg draagt voor het kind en de communicatie met de ouders
- Op de dagen dat het kind voor het eerst komt, wordt er goed op het welbevinden van het kind gelet
- Het kind is welkom! Dat is te zien aan kleine dingen, zoals een eigen mandje met een naam, foto of plaatje er op
- Doordat het kind al voor het ochtendritueel wordt gebracht, is er voldoende tijd en aandacht voor de eerste kennismaking en het opvangen van kind en ouders
- Op de wenmomenten introduceert de pedagogisch medewerker het kind in de groep en laat het kennismaken met de andere kinderen
- Aan de ouders wordt gevraagd om een voorwerp waar het kind aan gehecht is mee te nemen van thuis. Dit geeft het kind een vertrouwd gevoel

Na drie maanden wordt de plaatsing van het kind geëvalueerd. Dan wordt door de mentor het eerste kindportret gemaakt met het kind volgsysteem ZiKO-Vo. Het kindportret geeft een goed beeld van het welbevinden en de betrokkenheid van het kind. De mentor maakt een afspraak met ouders om dit kindportret te bespreken.

Hoofdstuk 3: Sociale- en persoonlijke competenties

Kinderen zijn creatief en rijk aan mogelijkheden. Ze hebben er plezier in om van alles te ontdekken. Ze doen veel ervaringen op en spelenderwijs ontwikkelen ze hun sociale- en persoonlijke competenties of vaardigheden. We zien het als een belangrijke taak om de kinderen hierbij te begeleiden. Dit doen we door goed naar kinderen te kijken en aan te sluiten bij de eigen manier van leren van elk kind.

3.1 Sociale competentie

We vinden het belangrijk dat kinderen zich prettig en veilig voelen in de groep. Daarom leren wij de kinderen om aandacht te hebben voor elkaar. Kinderen kijken graag naar elkaar, ze imiteren elkaar en leren van elkaar. Het samen spelen geeft de kinderen de kans om te leren samenleven en wij stimuleren de kinderen om elkaar te helpen. We begroeten elkaar aan het begin van de dag, zingen samen liedjes en lezen boekjes. Ook tijdens activiteiten betrekken wij de kinderen bij elkaar, we wijzen kinderen op iets dat de andere kinderen doen, of gemaakt hebben en leren ze even te luisteren of te kijken naar de anderen. Feesten, verjaardagen of andere gebeurtenissen, zoals het krijgen van een broertje of een zusje, worden gedeeld, zodat kinderen met elkaar kunnen meeleven.

Daar waar kinderen samen zijn, ontstaan soms ook conflictjes. Onze pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen in het omgaan met conflicten. Ze leren hen om te zeggen wat ze willen, om elkaar geen pijn te doen en om samen naar een oplossing te zoeken. Het oplossen van een botsing met een ander kind is een belangrijke leerervaring. Als kinderen er niet samen uitkomen, kan de pedagogisch medewerker hen helpen door een oplossing te bedenken, zoals om de beurt, ruilen, of samen met iets spelen.

Kinderen leren hierdoor om zich in een ander te verplaatsen, even te wachten, te delen en om verantwoordelijkheid te dragen.

3.2 Persoonlijke competentie

Een kind dat zich veilig voelt, heeft energie om zich te ontwikkelen. Jonge kinderen ontwikkelen spelenderwijs allerlei vaardigheden (persoonlijke competenties) op het gebied van bewegen, taal, denken, voelen, creativiteit en samenwerken.

Ook doet het kind ervaringen op, op het gebied van concentratie, zelfvertrouwen, taakgerichtheid en zelfstandigheid.

Op De Speelhaven kijken we goed naar kinderen, om te zien waar ze qua ontwikkeling mee bezig zijn. Het ene kind is graag motorisch bezig, de ander puzzelt graag. Daarom zorgen we voor gevarieerde activiteiten die aansluiten bij de interesse en

belangstelling van kinderen. Tegelijkertijd willen we ze uitdagen om hun grenzen te verleggen, hun mogelijkheden te leren kennen en kennis te maken met activiteiten of materialen die zij zelf misschien (nog) niet zouden kiezen. Speelgoed is overzichtelijk opgeborgen, zodat kinderen het zelf kunnen vinden en kunnen helpen met opruimen.

Taal speelt een grote rol in de ontwikkeling van kinderen. Daarom is er gedurende de hele dag veel aandacht voor de taalontwikkeling en -stimulering. Eén keer in de week komt een vrijwilligster (boventallig) om voor te lezen en boekjes te kijken samen met de kinderen.

De ruimtes en de inrichting zijn ingesteld op het versterken van de zelfstandigheid van de kinderen. Kinderen kunnen zelf bij de kraan om hun handen te wassen, klimmen onder toezicht op de aankleedtafel en kunnen hun eigen jas pakken.

3.3 Vrij spel en activiteiten

In het dagschema van De Speelhaven zijn er volop mogelijkheden tot vrij spel. Daarnaast bieden onze pedagogisch medewerkers, zowel binnen als buiten, leuke en leerzame activiteiten aan, waarbij alle competenties van kinderen worden gestimuleerd. Bij het aanbieden van activiteiten is het belangrijk dat alle ontwikkelingsgebieden van kinderen evenredig worden gestimuleerd, zo kan het kind zich harmonisch ontwikkelen en komt elk kind, met zijn eigen voorkeur voor bepaald spel aan bod.

Vrij spel

Gedurende de dag zijn er momenten waarop kinderen zelf kunnen kiezen hoe, wat, waar en met wie ze willen spelen. Het initiatief ligt bij het kind. De pedagogisch medewerker kijkt naar de kinderen en sluit aan bij wat de kinderen (willen) doen. Ook kan zij het vrij spel van kinderen stimuleren door het aanbieden van gevarieerd en uitdagend materiaal.

Activiteiten

Tijdens de activiteiten neemt de pedagogisch medewerker het initiatief. Tijdens de activiteit kijkt de pedagogisch medewerker goed naar de kinderen en speelt in op de interesse en het eigen tempo van elk kind. Ze benut of creëert kansen om de kinderen nieuwe ervaringen op te laten doen. En kan daar later tegen de ouders iets over vertellen.

3.4 Binnen- en buitenruimtes en materiaal

De groepsruimte is ingedeeld in hoeken, zoals bijvoorbeeld een huishoek, een bouwhoek, een rusthoek of een leeshoek en biedt mogelijkheden om te spelen, te rusten of activiteiten uit te voeren. Ook op de gang zijn mogelijkheden om te spelen, kinderen kunnen daar wel worden gezien door pedagogisch medewerkers. In de school is bovendien een gymzaal waar we gebruik van mogen maken. Het spelmateriaal voldoet aan de veiligheidseisen. Regelmatig wordt het spelmateriaal gescreend en afgestemd op wat kinderen nodig hebben.

Wij zien de buitenruimte als onderdeel van de totale speelruimte. Buiten spelen biedt extra mogelijkheden: voelen van de elementen (de wind in je haar), lekker rennen, andere kinderen ontmoeten, ravotten en schreeuwen zonder een ander tot last te zijn. De buitenruimte is goed afgesloten en veilig voor zowel de baby's als de dreumesen en peuters. Daarnaast bieden wij de kinderen de gelegenheid om te klimmen en te stampen, de mogelijkheid om zich te verstoppen, om fantasiespel te spelen en om samen plannen uit te voeren.

Hoofdstuk 4: Overdracht van waarden en normen

De Speelhaven biedt een omgeving waar kinderen, naast de thuissituatie, worden opgevoed. Daarbij is socialisatie of culturalisatie, overdracht van normen en waarden een vanzelfsprekend onderdeel. Pedagogisch medewerkers leren de kinderen oog te hebben voor andere kinderen en helpen ze met het vinden van oplossingen voor botsingen. Dit zijn voor de kinderen de eerste lessen in democratisch samenleven. Belangrijk is ook de aandacht en waardering voor onderlinge verschillen en overeenkomsten. We leren kinderen rekening te houden met zowel de eigen belangen als die van een ander, en wat gepast en ongepast gedrag is, volgens de waarden en normen die in de samenleving gelden. Ook leren wij kinderen dat zij mogen aangeven, als zij gedrag ervaren dat niet wenselijk is. We proberen ze mondig te maken op momenten dat dit nodig is.

Door de omgang met elkaar en het voorbeeld van de pedagogisch medewerkers leren kinderen stap voor stap belangrijke waarden als verantwoordelijkheid en saamhorigheid. Pedagogisch medewerkers proberen een verbinding te maken tussen het kind op onze groep en de thuissituatie, door contact te onderhouden met ouders en het gesprek aan te gaan over ontwikkeling en opvoeding.

Hoofdstuk 5: De Pedagogische Kwaliteit

Onze pedagogisch medewerkers zijn de spil waar De Speelhaven om draait. Hun inzicht en begrip voor de kinderen en de manier waarop zij met de kinderen omgaan, bepaalt de kwaliteit van onze organisatie. Zij zorgen ervoor dat de kinderen zich veilig en prettig voelen en zij begeleiden de kinderen bij het leren en ontwikkelen.

Net als de kinderen zijn al onze pedagogisch medewerkers uniek en verschillend, met allen hun eigen kwaliteiten. Verschillen mogen er zijn, maar De Speelhaven vindt het belangrijk dat al onze pedagogisch medewerkers werken vanuit één pedagogische visie, zodat er een uniforme werkwijze ontstaat.

De Speelhaven werkt voortdurend aan een goede pedagogische kwaliteit, door de pedagogische visie te vertalen naar gedrag, dat wij graag van onze pedagogisch medewerkers willen zien. Hiervoor is de methode 'Pedagogisch Actief' een hulpmiddel.

5.1 De methode Pedagogisch Actief

De Speelhaven maakt gebruik van de - door Kinderopvang TintelTuin ontwikkelde-Methode 'Pedagogisch Actief'. De methode 'Pedagogisch Actief' bestaat uit een werkboek waarin de gewenste pedagogische werkwijze van de medewerkers staat beschreven. Er wordt aandacht besteed aan dagelijkse situaties zoals het binnenkomen en begroeten, het eten en slapen, het wennen, het aanbieden van activiteiten, het stimuleren van de zelfstandigheid en het samenspel van kinderen.

Achter in het boek wordt een groot aantal activiteiten beschreven op de verschillende ontwikkelingsgebieden (competenties) van kinderen. Met de beschrijving van de het gewenste gedrag en de activiteiten, krijgen medewerkers een duidelijk beeld van hoe er gewerkt moet worden en met welk doel zij een activiteit aanbieden.

5.2 Het pedagogisch handelen

De pedagogisch medewerkers brengen onze pedagogische visie dagelijks in de praktijk als zij met de kinderen werken. Een positieve benadering van de kinderen is de rode draad van waaruit zij werken.

Positieve benadering en sensitieve responsiviteit

De pedagogisch medewerkers zijn gevoelig voor wat de kinderen bezighoudt en reageren daar op een passende wijze op (sensitieve responsiviteit). Ze nemen de tijd voor kinderen en verwoorden de gevoelens die zij bij het kind opmerken, zodat ieder kind zich opgemerkt en begrepen voelt.

Respect voor de autonomie van het kind

De kinderen op onze groep zijn nog klein, maar toch hebben zij ook behoefte aan autonomie: invloed op de dingen die er om je heen gebeuren, greep hebben op wat er met je gebeurt. De pedagogisch medewerker vertelt wat zij gaat doen, of wat er gaat gebeuren, zodat dingen die kinderen niet overkomen, ook geeft zij het kind controle waar dat mogelijk is. Zo leren ze hen bijvoorbeeld om dingen zelf te doen: speelgoed pakken, handen wassen, brood smeren. Dit versterkt hun gevoel van eigenwaarde, waardoor ze het zelfvertrouwen krijgen om actief de wereld te gaan ontdekken.

Structuur en rituelen

Om de kinderen veiligheid te bieden en om hun dag goed te laten verlopen, geven de pedagogisch medewerkers leiding aan de groep: ze zijn betrouwbaar en voorspelbaar, scheppen duidelijkheid door het volgen van een dagritme en het uitleggen van de regels. De structuur geeft de kinderen een gevoel van veiligheid en voorspelbaarheid. Rituelen helpen de kinderen om de structuur te onthouden en om te weten wat er van ze wordt verwacht.

Kansen grijpen en kansen creëren

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen alle gelegenheid om (van elkaar) te leren met hun hele lijf, op hun eigen manier en in hun eigen tempo. Ze organiseren dagelijks grote en kleine activiteiten en stimuleren de kinderen om te verkennen en te beleven: het voelen van plaksel is veel belangrijker dan het uiteindelijke plakwerk. Sommige kinderen leren vooral door te imiteren, of kijken eerst heel goed wat er gebeurt, daarvoor krijgen ze bij ons alle ruimte.

Praten, uitleggen en luisteren

Op De Speelhaven is er veel aandacht voor de taalontwikkeling van de kinderen. De pedagogisch medewerkers zijn alert op (contact)initiatieven van het kind, ze luisteren met aandacht naar wat de kinderen proberen te vertellen en reageren daar op. Ze verwoorden wat ze zien bij het kind, of vertellen aan de kinderen wat ze (gaan) doen. Ze letten daarbij ook op non verbale signalen van kinderen en maken gebruik van ondersteunende gebaren.

Ondersteunen van de relaties tussen kinderen

Kinderen doen in een groep spelenderwijs ervaringen op met leeftijdsgenootjes. Ze maken samen plezier en ze leren van elkaar. Pedagogisch medewerkers bevorderen de aandacht van de kinderen voor elkaar, maar geven daarnaast de kinderen ruimte om alleen te spelen. Ze stimuleren het samenspel van de kinderen en geven hen de gelegenheid om dingen samen op te lossen. Kinderen leren daar veel van. Als de kinderen er samen niet uitkomen, bieden ze steun bij het vinden van een oplossing.

5.3 Scholing en coaching van de pedagogisch medewerkers

Het werken met kinderen vereist ten alle tijden een goede pedagogische kwaliteit. De Speelhaven is klein van opzet en hierdoor heeft de leidinggevende veel contact met de medewerkers en een goed zicht op de sfeer in het kinderdagverblijf en de omgang met de kinderen. We streven naar een open aanspreekcultuur, waarbij pedagogisch medewerkers regelmatig feedback krijgen op hun handelen en ook positief kritisch durven te zijn naar elkaar. Daarnaast krijgen pedagogisch medewerkers, pedagogische coaching en werkbegeleiding van hun leidinggevende en vinden er jaarlijks functioneringsgesprekken plaats.

Vier keer per jaar wordt er een teamavond georganiseerd. Tijdens deze avonden wordt er in het kader van deskundigheidsbevordering een gastspreker uitgenodigd om een onderwerp verder uit te diepen, of wij bespreken een pedagogisch thema en reflecteren op ons pedagogisch handelen. Op teamvergaderingen is aandacht voor implementatie van beleid of het bespreken van nieuwe ontwikkelingen in de kinderopvang.

Ook vaste invalmedewerkers krijgen werkbegeleiding en doen mee aan het scholingsprogramma.

Het werken met baby's vraagt om een specifieke expertise. In de aanloop naar 2019 zullen al onze medewerkers een scholing volgen voor het werken met 0-jarigen

Hoofdstuk 6: Observeren en volgen van kinderen

De Speelhaven biedt - binnen haar mogelijkheden- ieder kind de aandacht en zorg die het nodig heeft. Pedagogisch medewerkers kijken goed naar de kinderen en letten er op dat het kind zich prettig voelt en of de ontwikkeling goed verloopt. Tijdens het brengen en halen is er gelegenheid om met ouders te praten over het kind. We vertellen wat het kind heeft gedaan die dag en als er bijzonderheden zijn dan bespreken we dat met ouders.

6.1 Ieder kind een mentor

Op de Speelhaven zijn al onze pedagogisch medewerkers bij het kind betrokken, maar daarnaast heeft ieder kind een eigen mentor. De mentor is één van de pedagogisch medewerkers die met het kind werkt en die hoort bij de vaste gezichten voor het kind.

Al voordat het kind op de Speelhaven komt wennen, wordt aan het kind een mentor toegewezen. Als na de intake duidelijk is, dat het kind op de Speelhaven geplaatst gaat worden, wordt aan ouders verteld wie de mentor van het kind is.

De mentor houdt het kind vanaf de wenperiode goed in de gaten, let op het welbevinden van het kind en zorgt voor de juiste aandacht, zorg en ondersteuning. Zij bespreekt haar bevindingen met haar collega's en zorgt dat de pedagogische zorg is afgestemd op de behoeften van het kind. Zij volgt het kind in de ontwikkeling en is het eerste aanspreekpunt naar ouders toe.

Na de wenperiode vult de mentor voor de eerste keer het kindportret in en nodigt ouders uit om dit te bespreken. Daarna maakt zij –al dan niet in overleg met haar collega's- periodiek een kindportret van het kind. Als er vragen zijn over de ontwikkeling van het kind, toetst de mentor dit bij haar collega's en bespreekt zij de zorgen met ouders. Indien nodig schakelt zij externe expertise in (zie ook 6.5 kinderen met opvallend gedrag).

Als het kind vier jaar wordt, draagt de mentor –na toestemming van de ouders- zorg voor de overdracht naar de basisschool en/of BSO.

6.2 Het volgen van kinderen

Welbevinden en betrokkenheid

Om kinderen optimaal te kunnen bijstaan in hun ontplooiing, volgen wij ieder kind op twee belangrijke aandachtsgebieden nl. Welbevinden en Betrokkenheid. Dit zijn geen eigenschappen van een kind, maar ontstaan in een samenspel tussen de omgeving, de (pedagogische)aanpak én het kind. Welbevinden en Betrokkenheid beïnvloeden elkaar wederzijds.

Welbevinden geeft weer hoe een kind zich voelt. Kinderen die zich goed voelen stralen plezier, vitaliteit, ontspanning en innerlijke rust uit. Ze durven zichzelf te zijn. Dit is een goede voorwaarde voor een positieve sociaal- emotionele ontwikkeling.

Betrokkenheid geeft aan hoe intens een kind bezig is, met concentratie en een innerlijke motivatie en gedrevenheid. Betrokkenheid is een goede voorwaarde om te leren en te ontwikkelen.

6.3 Het kind-volg-systeem: ZiKo-Vo

Op het kinderdagverblijf houden de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van alle kinderen in de gaten. Om tot een goede ontwikkeling te komen is het van belang dat kinderen zich goed voelen in de groep (welbevinden) en dat zij geboeid bezig kunnen zijn (betrokkenheid).

Om de ontwikkeling van kinderen systematisch te kunnen volgen, maken wij gebruik van ZiKo, een Zelfevaluatie Instrument voor Kinderen in de Opvang. ZiKo-Vo is een volgsysteem voor kinderen tot 4 jaar, voor gebruik in kleine kinderdagverblijven en gastouderopvang.

Werkwijze:

Voor ieder kind vult de mentor met regelmaat een 'kindportret' in. Voor de baby's doen wij dat 1x in de drie maanden, voor de peuters 2x per jaar.

Het kindportret maakt op een aantrekkelijke manier zichtbaar hoe het kind zich voelt, of het zich betrokken voelt bij activiteiten en hoe het zich ontwikkelt op ontwikkelingsdomeinen zoals motoriek, taal, sociale ontwikkeling, verstandelijke ontwikkeling. Door de ZiKo meerdere keren per jaar in te vullen, kan de ontwikkeling van het kind gevolgd worden en kunnen ontwikkeldoelen worden vastgesteld.

De portretten worden gebundeld en bij de 4^e verjaardag krijgt het kind zijn/ haar boekje mee naar huis. Na toestemming van ouders, kan het laatste kindportret, door de mentor ook meegenomen worden bij de overdracht naar de basisschool en/of BSO.

6.4 Het kindportret bespreken met ouders

Het ingevulde kindportret is een aantrekkelijke manier om met ouders te praten over (de ontwikkeling van) het kind. Na de wenperiode nodigt de mentor ouders uit voor een korte evaluatie van de wenperiode. Daarna voert de mentor 2 x per jaar een gesprek met ouders. Hierbij wordt aandacht besteed aan het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, er is ruimte voor vragen áán ouders en voor vragen ván ouders. Ook worden de doelen voor de komende periode met elkaar besproken.

6.5 Kinderen met opvallend gedrag

We zijn alert op signalen, die zouden kunnen wijzen op problemen in gedrag en/of ontwikkeling van het kind. Ook problemen in de thuissituatie kunnen worden gesignaleerd. Soms valt een kind op, als het zich in vergelijking tot zijn leeftijdsgenoten anders gedraagt of ontwikkelt. Het kan zijn dat het kind zich niet prettig voelt, achterblijft in zijn ontwikkeling of invloed heeft op het welbevinden van de andere kinderen in de groep. Als hier zorgen over zijn, bespreken we die altijd met de ouders.

Zorg delen met ouders

We vinden het belangrijk om een goed contact te hebben met ouders over de ontwikkeling van hun kind, ook als er zorgen zijn. Overleg met ouders leidt vaak al tot oplossingen, maar soms is er meer nodig. Als de zorgen over het kind blijven, bespreekt de mentor deze met de leidinggevende. In overleg worden extra observaties gedaan of er wordt een gezamenlijke aanpak voor het kind afgesproken. Als nodig blijkt, dan wordt externe hulp ingeschakeld, of contact opgenomen met het Centrum voor Jeugd en Gezin/ Wijkteam. Dit wordt altijd gedaan in overleg met- en na toestemming van de ouders.

6.6 Kinderen met een ontwikkelingsachterstand, ziekte of beperking

De Speelhaven staat in principe open voor alle kinderen, ook kinderen met een beperking, achterstand of ziekte, die extra zorg vragen. Bij aanmelding van het kind, wordt in samenspraak met ouders een zorgvuldige afweging gemaakt of plaatsing van het kind haalbaar is. Voorwaarde is dat onze medewerkers de ondersteuning kunnen bieden en dat het geen nadelige gevolgen heeft voor de groep. Soms echter blijkt het ondanks onze aandacht en zorg, niet mogelijk een kind te blijven opvangen, dan zal - in het belang van het kind - een doorverwijzing gedaan worden naar een vorm van opvang, die beter aansluit bij de ontwikkeling van het kind.

Hoofdstuk 7: Samenwerking

De Speelhaven hecht aan een goede samenwerking. Daarom investeren wij in de contacten met ouders, scholen en andere organisaties die betrokken zijn bij het jonge kind.

7.1 Samenwerking met ouders

De Speelhaven hecht veel waarde aan het contact met ouders. We vinden het belangrijk dat ouders zich vanaf het begin welkom voelen op De Speelhaven, zodat zij het vertrouwen hebben dat hun kind bij ons in goede handen is. Als ouders het prettig vinden om te zien hoe wij omgaan met de kinderen, dan is het altijd mogelijk dat zij een keer meedraaien in de groep, of meehelpen bij activiteiten.

In ons contact met ouders zijn we open en communicatief. Al tijdens de intake vragen we naar de verwachtingen van ouders. We zijn respectvol en geïnteresseerd in de dingen die ouders belangrijk vinden in de opvoeding van hun kind.

We bespreken met de ouders de leuke, maar - als die er zijn- ook de moeilijke onderwerpen met betrekking tot hun kind en we zijn altijd bereid om onze pedagogische aanpak van het kind toe te lichten.

7.2 Samenwerking met de school (scholen)

De Speelhaven heeft de intentie om samen te werken met de openbare school de Meridiaan. Het kinderdagverblijf is gesitueerd in de school, dit maakt samenwerken prettig en haalbaar. We maken gebruik van het gymlokaal of we werken aan een gezamenlijk thema. Onze kinderen (en ouders) leren hierdoor de school al kennen en hierdoor wordt de overgang naar de basisschool verkleind.

De Speelhaven streeft ook naar samenwerking met de andere scholen in Medemblik. Als het kind vier jaar wordt, zorgen wij voor een warme overdracht, zodat de overgang naar de basisschool soepel verloopt. Voor elk kind dat naar de basisschool gaat, wordt twee à drie maanden voor die tijd een het overdrachtsformulier "ik ga naar de basisschool" ingevuld. Met ouders wordt dit formulier besproken en meegegeven, zodat ouders dit zelf op school af kunnen geven. Ook het boekje kindportretten wordt aan ouders meegegeven, evt voor overdracht aan de basisschool.

7.3 Samenwerking in de wijk

De Speelhaven richt zich op de ontwikkeling van jonge kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Zij is een schakel in de vele voorzieningen in Medemblik, die zich bezighouden met gezondheid, opvoeding, ontwikkeling en onderwijs. De Speelhaven streeft naar een goede samenwerking in de zorgketen rondom het jonge kind.

Hoofdstuk 8: Aanvullend beleid, regels en protocollen

De Speelhaven werkt volgens de normen die zijn vastgelegd in het Convenant Kwaliteit Kinderopvang. Deze hebben onder andere betrekking op de stamgroep, de groeps grootte en het aantal pedagogisch medewerkers dat per dag minimaal op de groep werkt. Daarnaast werkt De Speelhaven volgens het 'Vier ogen Principe' en de 'Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling'.

Een deel van ons beleid is vastgelegd in aparte protocollen, zoals bijvoorbeeld het voedingsbeleid, het protocol Veiligheid en het protocol Zieke kinderen. Deze -en andere- protocollen zijn op de locatie in te zien.

8.1 De stamgroep

Kinderdagverblijf De Speelhaven bestaat uit één verticale groep. Kinderen worden daarom vanzelfsprekend altijd in één stamgroep ingedeeld. In deze groep treft het

kind op dezelfde dag van de week, dezelfde groepsgenootjes en pedagogisch medewerkers. De stamgroep bestaat uit maximaal twaalf kinderen bij 0-1 jaar en maximaal 16 kinderen bij 0-4 jaar (waarvan maximaal acht kinderen tot 1 jaar).

8.2 De Beroepskracht-kind-ratio (BKR)

In de Wet Kinderopvang zijn regels vastgelegd voor het maximale aantal -gelijktijdig aanwezige- kinderen dat één pedagogisch medewerker binnen een stamgroep mag opvangen.

Bij de berekening van de beroepskracht-kindratio en de maximale groepsgroote maakt De Speelhaven gebruik van onderstaand schema en de online rekentool die te vinden is onder de volgende link: <http://1ratio.nl>. Daarnaast gebruiken we een speciale app op onze telefoon voor de berekening.

	Leeftijd kinderen	Min. aantal beroeps krachten	Maximaal aantal kinderen	Min.aantal beroeps krachten	Maximaal aantal kinderen	Min.aantal beroeps krachten	Maximaal aantal kinderen	Min.aantal beroeps krachten
Gemengde leeftijdsgroepen	0-2 jaar	1	4	2	8		14	4
	0-3 jaar	1	5	2	10	3	13/14/15	4
	0-4 jaar	1	5	2	12	3	14/15/16	4
	1-3 jaar	1	6	2	11	3	16	---
	1-4 jaar	1	7	2	13	3	16	---
	2-4 jaar	1	8	2	16	---	---	---

Schema voor de berekening van de beroepskracht-kindratio (BKR) en maximale groepsgroote bij groepen dagopvang.

3. De drie-uurs regeling bij de Speelhaven

De Beroepskracht-Kindratio (BKR) geeft een wettelijk kader voor de inzet van pedagogisch medewerkers. Van deze berekening mag per dag maximaal 3 uur worden afgeweken. Op één dag mag er maximaal 3 uur minder personeel worden ingezet. Ook tijdens deze drie-uurs regeling moet minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Onderstaande regeling geldt bij een volledige bezetting van maximaal 12 kinderen per dag. Vóór 9.30 uur en na 16.30 uur mag er maximaal anderhalf uur aaneengesloten van de BKR worden afgeweken. Tussen 9.30 uur en 16.30 uur is het aantal pedagogisch medewerkers in overeenstemming met het aantal aanwezige kinderen.

Bij de inzet van pedagogisch medewerkers past de Speelhaven de drie-uurs regeling als volgt toe:

- De Speelhaven is geopend van 7.30 uur tot 18.30 uur. De eerste pedagogisch medewerker begint om 7.30 uur en de tweede start om 9.00 uur. Als uit de dagbezetting blijkt dat er om 8.00 uur al veel kinderen komen, dan start de tweede medewerkster om 8 uur en de derde om 9 uur. Als de bezetting van de groep het toelaat, gaat de eerste pedagogisch medewerker weer naar huis. De tweede medewerkster vertrekt om 16.30 uur en de laatste sluit af.
- Een aantal kinderen heeft een flexibel contract, zij komen op wisselende dagen. Het is daarom niet mogelijk om in dit plan de inzet van personeel per dag te beschrijven.
- Bij de Speelhaven wordt gewerkt met arbeidsgebonden pauze. Dit betekent dat pedagogische medewerkers niet van de groep gaan tijdens hun lunchpauze. Hierdoor wordt er tussen de middag niet afgeweken van de BKR.

8.4 Incidenteel afnemen van een extra dag(deel)

De Speelhaven biedt ouders de mogelijkheid om incidenteel gebruik te maken van extra opvang voor hun kind. Plaatsing van kinderen op een extra opvangdag is alleen mogelijk als de maximale groepsgrootte en de pedagogisch medewerker kind ratio op de groep gehandhaafd blijft. De incidentele extra opvangdag dient door de ouders van te voren te worden aangevraagd, dit kan mondeling of via de app.

8.5 Medewerkers op het kinderdagverblijf

De Speelhaven is een kleinschalig kinderdagverblijf daarom is er slechts een klein aantal vaste medewerkers werkzaam.

De leidinggevende

De leidinggevende is verantwoordelijk voor de inhoudelijke en de algehele organisatie van de locatie. Zij is het aanspreekpunt voor ouders en medewerkers en stuurt de pedagogisch medewerkers aan.

De pedagogisch medewerker

Op de groep werkt een team van pedagogisch medewerkers. Per dag zijn er, afhankelijk van de grootte van de groep, een aantal pedagogisch medewerkers aanwezig. De pedagogisch medewerkers zijn gediplomeerd volgens de CAO Kinderopvang.

De inval- medewerker

De Speelhaven heeft geen invalkrachten in dienst. De vaste pedagogisch medewerkers zijn flexibel en vallen voor elkaar in indien nodig.

De stagiaire

De Speelhaven is een erkend leerbedrijf, het biedt ruimte voor snuffelstages en stageplaatsen voor de opleiding tot 'gespecialiseerd pedagogisch medewerker' en 'pedagogisch medewerker kinderopvang'. Dat betekent dat er stagiaires ingezet mogen worden van SPW3 en SPW 4 opleidingen. De stagiaires zijn boventallig en werken nooit alleen of zonder toezicht van een vaste pedagogisch medewerker op de groep. Stagiaires worden begeleid door een vaste stagebegeleider, deze werkt een aantal dagdelen samen met de stagiaire. De stagebegeleider is verantwoordelijk voor afspraken met de opleiding, begeleiding van de stagiaire, invulling van uren en eindbeoordeling.

De Vrijwilliger

Eén keer per week komt een vrijwilligster op de groep om samen boekjes te lezen met de kinderen. De vrijwilligster is boventallig en is nooit alleen op de groep of zonder toezicht van vaste pedagogisch medewerkers. De leidinggevende onderhoudt het contact met de vrijwilliger en maakt afspraken.

8.6 Het vier ogen principe

Met het vier ogen principe wordt bedoeld, dat de beroepskrachten op het kinderdagverblijf hun werkzaamheden uitsluitend kunnen verrichten terwijl zij kunnen worden gezien of gehoord door een andere volwassene. Dat betekent dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren op het kinderdagverblijf. Dat betekent dat er met vier ogen ook vier oren kan worden bedoeld. In ons beleidsstuk

over het vier ogen principe staat beschreven hoe wij op De Speelhaven het vier ogen principe toepassen. Ouders worden elk jaar geïnformeerd over de invulling van het vier ogen principe op de locatie.

8.7 Achterwachtregeling

Tijdens onze openingstijden hebben wij een achterwacht regeling getroffen. Dit is van maandag t/m vrijdag van 07.30 tot 18.30 uur. Dit houdt in dat op bovenstaande tijden, als de pedagogisch medewerk(st)ers alleen op de groep aanwezig zijn of er is een noodgeval waar extra hulp bij nodig is, mensen op de lijst beschikbaar zijn in geval van nood. Dit wordt aangegeven in de overdrachtmap met naam en telefoonnummer.

Hiervoor wordt meestal de reservepersoon ingezet. Dit houdt in dat deze persoon die dag niet ingezet is, maar wel "stand-by" staat voor als zich onverwacht problemen voordoen. In de praktijk zal het zijn dat Susan Meijer en Ineke Buijsman elkaar vervangen als dit nodig is. Daarnaast zijn er een aantal mensen beschikbaar voor noodgevallen.

Ten allen tijde zal geprobeerd worden om de vaste gezichten van de groep te laten starten en te laten sluiten.

8.8 Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Vanaf het voorjaar 2011 is elke kinderopvangorganisatie verplicht een Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hebben. De medewerkers van De Speelhaven zijn op de hoogte van de Meldcode huiselijk geweld en Kindermishandeling en handelen hiermee in overeenstemming. In ons beleidsstuk over de meldcode staat onze werkwijze uitgebreid beschreven.